

Bazální stimulace propojuje vědu s lidskostí a umožňuje poskytnout odbornou, ale i lidskou péči

Bazální stimulace je nedílnou součástí jak zdravotní, tak i sociální péče nejen v České republice. O její rozvoj se u nás zasadila Karolína Maloň Friedlová, jež je zakladatelkou INSTITUTu Bazální stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA a certifikovanou lektorkou a supervizorkou. Letos INSTITUT slaví již 20. narozeniny a u té příležitosti jsme se paní doktorky zeptali, na co je za dobu existence nejvíce hrdá, jaké byly začátky zavádění bazální stimulace v Česku a jak se změnil přístup odborníků, i v čem bazální stimulace usnadňuje ošetřovatelům péči.

■ **Text: Ing. Petra Cibulková,**
šéfredaktorka

INSTITUT Bazální stimulace letos slaví kulatiny – je to již 20 let od jeho vzniku. Jaké milníky v jeho historii považujete za přelomové a na co jste nejvíce hrdá?

Prvním velkým milníkem bylo navázání spolupráce s autory Bazální stimulace profesorem Andreasem Fröhlichem a profesorkou Christel Bienstein. Také určité mé zvolení v roce 2011 prezidentkou Mezinárodní asociace Bazální stimulace, které mi umožnilo intenzivněji spolupracovat a navázat vztahy s kolegy z celé Evropy a s vědeckou radou asociace, a tím posílit výměnu zkušeností a implementaci novinek v Bazální stimulaci do českých kurzů. Významným přelomem bylo v roce 2019 přivzetí do názvu společnosti jméno autora Bazální stimulace. Událo se tak slavnostně na VIII. Česko-slovenském kongresu. Pan profesor byl osobně jedním z kmotrů nového názvu společně s Ch. Bienstein, prezidentem APSS ČR Jiřím Horeckým a ministrem zdravotnictví ČR. Je pro nás ještě větším závazkem s jménem autora v názvu společnosti jít cestou kvality a odbornosti. Od roku 2011 jsme organizátorem velké charitativní akce při ultrahorském maratonu Beskydská sedmička. Posledním milníkem je splnění našeho snu. Otevření prvního Česko-slovenského vzdělávacího centra pro Bazální stimulaci s plně vybavenou knihovnou zahraniční literatury, studii, studijními materiály a senzorickými a polohovacími pomůckami.

Nejvíce jsem hrdá na to, že za těch 20 let jsme přinesli do České a Slovenské republiky Bazální stimulaci a vybudovali cestu konceptu, který pomohl k návratu mnoha lidí zpět do života po velmi těžkých úrazech mozku, ke zvýšení kvality rehabilitace a snížení komplikací z nezralosti u nedonošených novorozenců a ke zkvalitnění života pacientů ve zdravotnických zařízeních a také uživatelů sociálních služeb. Hodně práce je také za desítkami odborných článků a knih, organizací Česko-slo-

Slavnostní otevření nového školicího centra IBS a oslavy 20 let založení IBS – Karolína Maloň Friedlová, Christel Bienstein, Jiří Horecký (zleva)

venských kongresů, vyvinutým systémem auditů a certifikací institucí a vývojem a provozováním našeho registru. Za 20 let fungování jsme se stali respektovanou institucí v České i Slovenské republice i u zahraničních kolegů. Informace zpracované z našeho registru poskytujeme každoročně Ministerstvu zdravotnictví České republiky a Ministerstvu zdravotnictví Slovenské republiky, jejichž akreditace neseme již od roku 2007. Ministerstva se na nás také obraceli s žádostí o odborné konzultace. Domnívám se, že jsme za 20 let splnili také jeden z hlavních cílů, a sice podpořit praxi založenou na důkazech – evidence based. Rovněž spolupracujeme s některými univerzitami v České a Slovenské republice, vzděláváme jejich studenty a pedagogy v kurzech již během studia, a to v oborech ošetřovatelství, ergoterapie, fyzioterapie a speciální pedagogika.

Jak se změnil za ta dvě desetiletí přístup k bazální stimulaci ze strany odborníků (v nemocnicích či sociálních službách)? Jaké byly začátky zavádění bazální stimulace a jaké ohlasy zaznívaly v současné době?

Začátky byly velmi nesnadné, protože bazální stimulaci téměř nikdo neznal. Setkali jsme se s nedůvěrou, protože koncept pracuje s hlubokým vnímáním těla, emo-

cemi a vztahy, což není oblast, na kterou byl tradiční přístup v péči dlouho zaměřen. Proto bych chtěla moc poděkovat všem, kteří mi před 20 lety uvěřili a měli odvahu absolvovat kurzy s tehdy zcela neznámou a novou tematikou, a hlavně po proškolení zavést bazální stimulaci do praxe.

Dnes je situace zcela jiná. Máme tisíce proškolených profesionálů, desítky certifikovaných pracovišť, a hlavně máme z auditů zpětnou vazbu, která jednoznačně potvrzuje přínos tohoto konceptu. Tím, že jsme kurzy akreditovali u různých ministerstev, jsme přispěli k tomu, aby vzdělávání v našich kurzech umožnilo kooperaci mnoha profesí, které se podílejí na péči, tedy lékařů, sester, pečovatелů, fyzioterapeutů, ergoterapeutů, logopedů, psychologů a pedagogů.

Současná medicína i ošetřovatelství se neustále vyvíjejí směrem k vyšší profesionalitě a kvalitě poskytované péče. Stále častěji se proto hovoří o tom, že péče není jen podpůrným prvkem léčby, nýbrž sama o sobě terapeutickým procesem. To bazální stimulace splňuje. Propojuje vědu s lidskostí a pro zdravotníky a pracovníky v sociálních službách představuje cestu, jak poskytnout péči, jež je odborná, ale i hluboce lidská. Lze očekávat, že tento koncept bude hrát v budoucnu stále významnější roli, nejen v nemocnicích a sociálních zařízeních,

ale i v širším kontextu společnosti, kde stále více rezonuje potřeba empatie, komunikace a respektu k individualitě každého člověka.

Jste průkopníci metody bazální stimulace v Česku. Kolik pracovišť již za těch 20 let prošlo vaší certifikací, a tedy pomáhají s rozvojem bazální stimulace?

Aktuálně je Institutem certifikovaných 172 pracovišť v České a Slovenské republice, jak v oblasti zdravotnictví, tak sociálních služeb. Tato pracoviště splňují přísná kritéria a jsou pravidelně metodicky vedená naším týmem. Proškoliili jsme v našich kurzech 32 000 osob a v současné době nabízíme 6 druhů vzdělávacích programů a připravujeme další. V České a Slovenské republice je nyní proškolen 599 pracovišť. Jde o zdravotnická zařízení (univerzitní a fakultní nemocnice, nemocnice, LDN a rehabilitační ústavy), dále poskytovatele sociálních služeb, hospice a speciální školy.

V čem bazální stimulace usnadňuje ošetřovatelům péči?

Bazální stimulace dává ošetřujícím nový pohled na klienta, nejen na jeho diagnózu, ale jako na člověka se specifickými a individuálními potřebami a právem na důstojnou a empatickou péči. Zlepšuje se vnímání těla, hybnost a sebepečí, také komunikace

a spolupráce mezi klientem a poskytovatelem péče. Klienti jsou klidnější, lépe reagují na podněty, snižuje se neklid a agresivita, lépe spí a jsou vyrovnanější. To všechno přispívá k větší efektivitě péče a snižuje psychickou i fyzickou zátěž personálu. Koncept vyžaduje kreativitu, a to je cesta pro personál k ochraně před syndromem vyhoření. Navíc poskytuje nástroje, jak pracovat i s těmi klienty, u nichž už tradiční komunikace selhává, tedy s lidmi v bezvědomí, s těžkým mentálním postižením či s demencí.

V sociálních službách není metoda bazální stimulace žádným nováčkem, přesto se může zdát, že je více využívána u pacientů v nemocnicích po různých vážných úrazech. Připomeňte našim čtenářům, kteří třeba s bazální stimulací nemají takové zkušenosti, čím může prospět jejich klientům (od dětí přes dospělé s různým typem postižení až po seniory)?

Dětem s kombinovaným postižením pomáhá v orientaci na svém těle a v okolním světě. Podporuje jejich tělesný, mentální, emoční, psychosomatický a také psychosociální rozvoj. Poskytuje jim také možnost se vzdělávat, i když mají velmi těžká smyslová a mentální postižení a z kvalitativně jim život. Seniorům s imobilitou a demencí

umožňuje navázat kontakt s okolím, poskytuje příjemné prožitky ze svého těla a pomáhá zachovat důstojnost, orientaci, pocit bezpečí a „navázat vztah“.

Čeho byste chtěla v následujících letech dosáhnout a co byste INSTITUTE popřála do dalších let?

Ztotožňuji se se slovy autora konceptu profesora Fröhliche, který ve své úvodní řeči při slavnostním otevření našeho vzdělávacího centra 17. října 2025 řekl, že přeje Institutu, aby dále podněcoval učení, komunikaci, generoval nové nápady a motivoval svou energii a nadšením další lidi a byl podporován ze strany akademické obce, institucí a politiků a propojoval kolegy z celé Evropy při spolupráci na rozvoji bazální stimulace.

Mým přáním je, aby se Bazální stimulace stala běžnou součástí péče, ne jako výjimečný přístup, ale jako standard, který odráží hluboký respekt k člověku. Ráda bych viděla více výzkumů, které prokážou její přínos i na vědecké úrovni. Institutu přeji, aby si uchoval svou odbornost i lidskost. Aby dál inspiroval, propojoval a podporoval ty, kdo pečují srdcem. A především, aby nás nikdy neopustila radost z maličkostí, které v péči často znamenají nejvíce.

Děkuji za rozhovor!

INZERCE

NOVINKA!

Propojení dotykových panelů ÁMOS s CYGNUSEm

Automatické zobrazení jídelníčku

Data z CYGNUSu se přenáší přímo na panel. Bez tisku a bez ručního zadávání.

Přehledné a srozumitelné zobrazení

Informace jsou snadno čitelné a dostupné na dotek. Přizpůsobený formát pro klienty i personál.

Vždy aktuální informace

Jakákoliv změna v systému se projeví ihned na panelu. Obsah je tak vždy přehledný a aktuální.

Snadná správa a ovládání

Obsluha bez nutnosti IT podpory. Panel ovládají bez problémů i klienti a návštěvy.

www.amosvision.cz